

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bértűz, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és iktatlapjados: **Dr. Lemberger Armin.**
Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak:
Égészévre 5 frt., Félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések jutányosan számítottak.

Pár szó a munkáskérdéshez.

(Szt.) Most, midőn mindinkább közeledik az ideje annak, hogy a megkötött szerződés alapján a munkás a nyár folyamán alatt elvégzendő munkát megkezdje, nem lesz érdektelen, ha néhány sorral azokra az indító okokra reá mutatunk, melyek nézetünk szerint az elmúlt évek gazdasági válságát előidézték.

Évek óta van Magyarországon gazdasági szociálizmus, de, mivel csakis helyenként és pedig rendszeren Békés megyében és H.-M.-Vásárhely környékén lépett fel, senkisen számolt vele komolyan és mindenki azt hitte, hogy a magyar paraszt, ez a komoly és higgadt nép, nem jó talaj a szociálizmusra. És tényleg, oly elvekért, mely már az egész nyugatot évtizedek óta forrongásban tartja, a mi népünk csakis éveket később tanult meg lekésedni, de midőn ezt megtanulta, megtanult egyszerűsödni és küzdeni is.

És a kitörés oly hirtelen történt, oly ügyesen volt az agitátorok által előkészítve, hogy a legtapasztaltabb gazdák télenül állottak vele szemben. Két-három nappal az aratás előtt ütött ki a sztrájk, midőn a gabona már teljesen érett volt és egy-egy napi késedelem ezekre menő veszteséget jelentett.

Szerencse volt, és pedig megfizethetetlen szerencse, hogy a földművelésügyi miniszterium előre látta és tudta azt, amit a gazdák összessége még csak sejtteni sem akart és oly munkaerőt halmozott össze Mezőhegyesen, mely elegendő volt a válságot ellensúlyozni.

Ez egyszer tehát sikerült meg elhárítanunk a veszélyt, de ki tudja sikerülend-e ez majd a jövőben is és hogy ha erőszak kísérjük meg a mérleg egyensúlyozását, vajjon nem fogja-e ezt egy tökéletes agrikulturnális katasztrófa követni? Mert az az ember, aki egyszer felemelt fejt a hatalom és többség ellen, az másodsor is meg fogja azt tenni és megteszi mindig és mindaddig, míg összes követőesei teljesítve nem lesznek.

Mert kiéhezteni a népet, a föld munkás embereit, botor gondolat. Az éhség nagy parancsoló, de a dacz, az valóságos zsarnok hozzá képest.

Ha egy bajorvoslásához akarunk hozzálátni, azt az elején kell kezdenünk. Kutatnunk kell a csirát, a honnan a baj kiindult, és ezt másutt nem is kereshetjük, de nem is találunk meg, mint magukban a gazdasági majorokban. Onnan irdult ki a sztrájk, a béresek elégedetlensége, tüzelle fel a mezei napszámós munkások az engedetlenségére. Mert azok az ügyvezetett munkásvédők körök, melyek az egyes falvakban, a munkásérdekek megvédése céljából alakultak, mind nagyon ártalmatlan dolgok. Ezek nem fognak elégedetlenséget szíthatni, ha maguk a bennlakók munkások viszonyaikkal és helyzetükkel meg lesznek elégedve.

Egy ily munkásör négy-öt száz tagot számlál, de nincs több közöttük négy-öt embernél, tehát az egészenk alig egy százaléka, a ki harcolni és küzdeni akar. Ezen, többnyire mással mint rábeszélő tehetséggel nem rendelkező, tönkrement és elzüllett munkások tartják össze és készle-

lik egyöntetű, összhangzó lépésekre a többieket. Többnyire elcsapot bérések, dologkerülők, kiknek nincs sok elveszteni valójuk és akik talán irtóznak a munkától. A többi munkás dolgozna szívesen, örül ha megvan a mindennapi kenyerre, és mert tudja, látja, hogy abból a munkabérből, melyet eddig kapott, nyugodtan meg tud élni, sőt felre is tehet belőle, meg van elégedve, mert az elégedettség a magyar munkás lelki tulajdonsága. És meglehet elégedve azzal a munkabérrrel, melyet becsületlen munkája után kap, mert tisztességes életmód mellett nemcsak, hogy megélhetése tökéletesen biztosítva van, hanem biztosítva van neki a jövő is, mert számos oly eset ismerek magam is, melyben az egyszerű béres vagy napszámós oly igazán csekély fizetés mellett, mint 120 frt. évente, — igaz ugyan, hogy 20—30 évi munkásság után, — de mégis képes volt egy kis házat, hol öregségére meghuzhatja magát és egy pár hold földet, melyből megélhet, megszerezni.

Nem szabad természetesen megfeledkezni arról sem, hogy a munkások aközpénzüzetesen kívül még terményekben is kapnak fizetést, mely körülbelül szintén megfelel a fenti összegnek.

Ebből láthatjuk, hogy a munkások sincsenek oly rosszul díjazva, mint azt feltüntetni szeretnek. Az a néhány elégedetlen ember pedig, talán összezevissa egész Magyarországon nincsenek ezen, csinálják az egész szociálizmust, de ez a néhány ember képesnek látszik arra, hogy az egész munkásnépet összetartsa, azt a legvégő harcig vezesse a birtokosok és a munkaadók ellen.

TÁRCZA.

A szarvas.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

Írta: Faragó.

Châtelleau a Rhône balpartján fekszik. Régi fészeke a Du Monte családának. A kastély, mely alig száz méternyire fekszik a folyótól, még a régi lovagvívó maradványaiából való. Homályos tornyai val nemcsak mered a magasa és mintha az elmúlt szép időkre emlékeznék vissza, a midőn még Du Monte Joachim, a család megalapítója, tanyázott a ma már bomlásnak induló várkastélyban, és vívott elkéseredett esatakat a szomszéd várakkal. — Azóta sok mindan megváltozott. Az ideális lovagkört, a fennadalmakat új zománc borítja és a legifjabb sarj, Leon gróf, csak a szoros oszlop-csarnokokban, az óskó képeit szemlélve, gondolkodik a régi diésőregre. Sokkal inkább fogva tartotta idejét a párizsi arisztokrácia, melynek főfogalkozását élvhajhászat és szorakozás képezi.

Most különösen zajos a châtelleau-i kastély. A hajtó vadászatok szezónja elérkezett. Az udvarra szép számmal gyűlt össze a vadászcsereg, melyben Franciaország előkelőisei van képviselve. Leon a férfi társasággal közösen intézte el a vadászati tervét. Kettesével indulnak és a párokat sorsolás útján határozják meg. A háziasszony, a bájos Thekla is megjelenik a hölgyek kíséretében.

Sima, testhez álló vadászruha feszül meg pompás idomán, hája, ez a szőke tenger, egy széles gyémánt diadémán van kalapja alá szorítva, s míg lovagkorbaesával játszik, pajkos nevetéssel szólítja meg Leont:

— Kedvesem, nem szégyenli azt, hogy mi hölgyek mindig megelőzzük magukat. Már rég kessen vagyunk, várjuk a jelszót és türelmetlen-

dünk, — míg magukat mi sem hozza ki flegmájukból.

A grófné szavai általános tetszésben részesültek és mind a hölgyek, mind az urak erősen sürgették az elindulást. A nap már magasan járt az égen, és ha némi sikerre akartak számítani, — úgy erősen a dologhoz kellett fogniok.

A férfiak és a vadászokban résztvevő nők lóra ültek, míg az éltesebbek kocsin követték őket. Minden készen volt. Benjámín, az öreg erdész megadta a kúrjelet, mindenki sietett társával, hogy elfoglalja leshelyét, mindenki várta a vadász szerencsét, melyben oly egyenlőtlenül részesültek.

A vadászterület nagy kiterjedésű erdőből állott, melynek közepén egy tisztás volt, hol egy régi, gót stílusban épült vadászlak emelkedett. Az erdő övezte tisztás egy kis oázisoz hasonlított, a hová a vadászok eredményt szállították, és a mely barátságos pázsittalval éles ellentétet képezett a körös körül terjedő komor erdővel.

A saison dús zsákmmnyal kecsgetett, és Leon gróf vadászterülete híres volt vadjáról. Nyúl, róka, vadkan, sőt szarvas is akadt bőven.

Thekla grófnőnek a sors La Brède Alfonszot jelölte ki társul és mindketten az erdő északi részében telepedtek le. La Brède vicomte szinos fiú volt, a salonok kedvence, noha elég leha természetű, kinek egész élete nem állt másból, mint a könnyű kalandok egész sorozatából, de mint szellemes és szép ember, úgy a pajtásnak, mint a hölgyek igen kedvelték.

A leshely szárazos tölgyek és bükkök által koszorúzva, megóvhatta Theklát és a vicomte-ot a kíváncsi napsugarak tüzetétől, és mintegy természetes sátor borított reájok.

Távolról hallatszott az erdő titokzatos zenéje,

melyet nagy ritkán egy-egy puska tompa ropogása, vagy egy-egy kopó esaholása zavart meg.

Thekla kényelmesen telepedett le a puha pázsitra és fejt egy öreg tölgy kérge törzsére támasztva, kejesen szivta be a balzsamos tiszta levegőt. Egész lényen jóleső, bágyadt zibidásból vett erőt, mely a szép asszonyt még szebbé, még vonzóbbá tette. A vicomte hanyagul dőlt végig a gyepen, erősen szitta cigarettáját és úgy látszik sokkal inkább el volt foglalva a szép asszony nézésével, mint a vadászfalja, melynek elhaló hangjai nem igen zavarták.

— Azt hiszem ma üres kézzel térünk haza, szólt Thekla, és ez aligha nem az ön érdeme lesz, kedves vicomte.

— Eh mit, választott szentvedélyen Alphonse, csak nem gondolja, hogy hasznatlan mászkálással töltöm el az időt, mikor egy szép asszonnyal cseveghetek, de különben is tudja, hogy egyetlen hölgyek és nem szeretek a fegyverrel bánni. — Nezze mily szép az erdő misztikus némaságában, a fa levelei: is mintha szerelmesen suttognának, és a mint a szél ágaikat zizegve egymásba hajtja, titkok mondanak, melyet kívülről senki, csak a szerető szívek sejthetnek. Nem kíváncsi arra, hogy mit suttognak a levelek, miről beszél a szél, mit mondanak a zizegő galyak?

Thekla lassan emelte fel fejét, hosszan nézte a szürkülő homályban Alphonse férfias arczélet. Nem tudta, hogy a férfi szenvedélyes szavai, vagy a nehéz párákkal telt levegő, a magány gyakorolt-e reá oly bódító hatást. Fejét álomittasan hajtotta le vállára, szeméi a távolba révedeztek, keze a vicomte kezében nyugodott.

Hirtelen megrezzen a cserje, megzördülnek a fa levelei, Thekla és Alphonse felriadnak s egy pompás tizenégyéves hímzarvas áll meg

Évezredek előtt felállított és azóta mind-
ezideig bevált tésis az, hogy sohasem lehet
előre tudni, hogy egy bizonyos eseménynek
szemben az egyes ember miként viselkedik,
de hogy a tömeg, az emberek ösztönöse,
mint fog egy bizonyos dologgal összehal-
lani azt előre és mindig pontosan meg le-
het állapítani. Az egyes ember, legtrikább
estekben szocialista a szó olyan értele-
mben, mint azt a mi munkásaink értelmezik,
mely fogalom azonban sokkal közelebb van
az anarchiához és kommunizmushoz mint
a szocializmushoz, csak a tömeg, az ké-
pezi a szocializmust, az emeli fel fejét a
ládára.

A betegséget keletkezésekor, a beteg
eszméket csirájában kell elfojtani, mert ha
a betegség szétterjed az egész testen, és a
beteg eszmék áthatolnak az országban, ak-
kor már egy egész orvosi kar, de egy egész
hadserég sem bír ellenük sikeresen operá-
lni.

Arra törekedjék tehát minden gazda,
hogy a saját családai legyenek vele me-
g elégedve, mert egy jó sző ily esetekben többet
ér, mint száz tót napszámok kít szükség
esetén elhozni, visszavetni, etetni és
fizetni kell.

A boldog és nyugodalmas otthon, min-
den ember vágya, célja. Ez kell a gazda-
sági családnek is.

Nincs szándékomban itt eseteket fel-
sorolni fenti állításon bizonyítására, mert
tisztában van azzal mindenki, hogy a leg-
régibb kortól kezdve, mind a mai napig
minden embernek az a törekvése, hogy ha-
bár a társaságot és együttelét kedveli és is
az majdnem mindnyájunknak ügyszólván
életfeltétele, az együttélésnek és együttlakás-
nak mindenki elensége.

És ez ellen küzd a béres leginkább,
nincs neki más kívánsága mint az, hogy
minden családnak külön-külön szobája
legyen. És ezt az áldozatot nem képesek
a gazdák családjeiknek meghozni, pedig ezen
egyetlen tétükkel, ha úgy építenek gazda-
sági épületeket, hogy minden két családnak
közös konyhát és egy-egy külön lakószobát
adhatnak, maguk oldalára hódítanak az
engedetlenek nagy részét.

Egy otthon, egy bizalmas kez, bármily
kicsiny legyen is az, a zeget munkás esz-
ményképét teszi, mert jól esnek neki, ha

előttük meghökkenve. Nagy, szelid szemével tisztán
tekint a esodálkozó párra. Így néznek egymásra
egy-két pillanattal, végre a vicomte felocsúdik és
puskája után nyúl. De Thekla esdve néz reá és
kezével gyöngyöden felretolja a fejevert.

— Ne bántsa, szől, nézze milyen kedves, szép
állat, nezzemilyen nyíltan és okosan figyel, ne zavarnja.
A vicomte leeresztette fejevét, el, a szarvas pe-
dig összerenzen a zajtól, megcsuklanak lábai és
íjedi vágatással törtéteve eltűnik az erdő ellenkező
részében.

A lenenő nap sugári vérévörösre festik az
erdő mohos törzsét. Csend honol a szunyado-
t természetben. Most egy lövés döröge hallatszák,
majd megszólalnak a kürtök, a vadászat be va-
fejzeve.

A derült tiszta napot kellemes hívós este
váltotta fel. Messze az erdőből tompa hangok
hallatszók. A fák sűrűjéből ezernyi szentjános-
bog, mint megannyi égő szem tekintett ki az
esthomályba. A tücskök danaja felhangzott és bele
vegült az est rejtelmes morajába.

A vadászhat előtti tisztáson lámpák és fak-
lyák árasztottak világosságot. A zsákány egy ha-
lomba volt össze hordva. Mindenkinél többé-
kevésbe nagy sikert biztosított a nap. De minden
vendég közötti legjobban kintűn Leon gör, a házi
gazda, ki egy pompás tizenegyágancos himszar-
vast terített le. A remek állat kivált a többi vad
közül. Szűgyén mely seb volt látható, hosszú, iz-
mos nyakáról gyönyörű, ágasbos fej honyozott
alá, nyitott, merov, de szelid tekintete az erdő
északi része felé volt fordítva és üveges szemei,
mintha a távolban révedeznének, mintha egy
idyllikus jelenetet keressenek, melynek egy néhány
órával azelőtt szentanyja volt.

a terhes és nehéz földi munkából hazatérve,
egy oly nyugodalmas helyre lenne, hol ma-
gát családja körében habóritlanul kipihen-
hesse. A kedélyre és az eszméjára ma-
gára egy-egy ily bizalmas, nyugodalmas és
zavartalan tiszhely oly jó hatással lenne,
hogy minden munkás boldognak érezné ma-
gát annak tudatában, hogy munkáját be-
csületesen végezte, annak jutalmát, a nyu-
galmat és a pihenést minden este élvezheti.

Azt hiszem, hogy a boldog és me-
g elégedett emberből rossz szocialista válhatik.
És nem tekintve, hogy minden gazdán-
ak, mint ilyenek, kötelessége lenne mun-
kásainak boldogságáról és jólétéről gondos-
kodnia, kötelessége lenne azonkívül mint
embernek arra ügyelnie, hogy a felü-
gyelet alá helyezett emberek megeléged-
tek és erkölcsök is legyenek. De hogy
feljődjék ki az erkölcs ott, ahol öreg és
fiatal, nő és férfi, rokon és idegen, egymás
mellett él, lakik, és nyugszik?

Minden gazdának kötelességévé kellene
tenni, hogy munkásai részére oly lakások-
ról gondoskodjék, ahol minden család vég-
zett munka után, önmagának szentelheti
idejét. A saját és az emberiség érdekében
lenne ez kötelességük.

Igaz ugyan, hogy ez a mi agriculturalis
viszonyainknál fogva nehezen vihető keresz-
tül, mivel kevés gazda műveli a saját föld-
jét, hanem leginkább a bérvizony van ki-
fejlődve, és az a főúr, ki a hatalmas bér-
öszeget felveszi és elkölti, vajmi keveset tö-
rődik azzal, hogy berölje családjei megvan-
nak-e lakásukkal elégedve, vagy sem, és ké-
ptelen magát arra elhatározni, hogy az évente
zsereb telt 30–40 ezer forintból 2–3 ezret
cselédház építésre szanjon; viszont pedig
minek építsen a bérlo, ki négy-öt évig csak
haszonélvezője a más földjének, minek
öljön az a más birtokbáa olyan ösz-
szégeket, melynek gyümölcsét ő csak rövid
ideig élvezheti és azután más birtokbáa men-
nek át.

De mindegy! Akármily nehéznek és
költségesnek lássák is ez, úgy a gazdák, mint
a birtokosok kötelezve vannak eme áldoa-
tok meghozására. Kötelezve vannak erre
egy a saját, mint az emberiség érdekében.
Mert minden jó szó, mit elvtünk, minden
jó tett, mit véghezvisszünk százzorosran me-
ghozza kamatait annak, ki azt önzetlenül, az
emberiség szent nevében teszi!

Ki kell a nép legszükségesebb vágyait,
annak igazságos követeléseit elégténi, mert
minden embernek jója van azt kívánnia,
hogy egy bánjában vele, mint emberekhez
illő, és ne zsufojják őket össze oly helyi-
ségekbe, melyek állatoknak is alig volná-
nak jók.

És épen azok, kik egész életüket Isten
szabad ege alatt föllik el, kétszeresen érzik
az egészséges jó lakások hiányát.

Ha ezt megadtuk a munkásnak, egy
mindent megadtunk vele. Engedelmes, nyu-
godt és boldog nép fog szolgálni bennün-
két és a jó kedvű végzett munka kétannyt
ér, mint a duzzogva teljesített. És az ily
nyugodt, megelégedett nép állat lakott vi-
dekről kipusztul a szocializmus, mert nincs
gyökere, melybe kapaszkodjék, nincs tá-
mpontja, mely őt váltvaite segítse a romboló
munkában, mivel nem lesz meg az ösze-
költ kapes a külső és belső család, a béres
és napszámok között, és egymagában
harcolni, mindkét fel gyöngye.

A Jászai—Somogyi művészestély.

Ha valonakor az idők folyamán támadni fog
egy esztetikus, ki megírja Bajai művészi izle-
nek történetét, akkor kétségkívül abból a messze
kimagasló művészi eseményből fog kiindulni, mely-
nek színlapja városunk f. hó 12-én, vasárnap volt.
Művészi életünk fellendülése, művészi hajlamaink
felébredése azóta a napról fog immár számítani,
a midőn a világ legnagyobb elő trágijára, a leg-
geniálisabb, a legistenidóttabb „nagy asszony”,
Jászai Mari, az ő kedves művészi sünjeivel le-
randult a mi szerény falánk közé, hogy illetoit
művészetének bühájós varázsvál szíveket hódí-
son és rozgósze hozza kelniük legzömbb hurjait.
Hiszen mi tíres-tágadás, ha a művészet egy-egy
hímeves apostola kömtra indult, hogy hirdesse a

magá fenkült nyelven lelkenek evangéliumát, gon-
dosan elkerülte a mi városunkat, mert annak mű-
vészi szempontból rossz híre már ott fogadta a
vámsonponot. Nem is akadt tehát egy művész,
ki a maga jószámból eléjűt volna megbirkózni
azzal a közönnnyel, mely fájdalom, művészi dol-
gok iránt nálunk szelében uralkodott és nem is
igen támadt merész vállalkozó, ki egy-egy ne-
vesebb művészi a fővárosból körüinkbe lehozott.
No de ennek ma már vége van, ha voltak bűneink
azok meg lettek bocsátva, akkor, amidőn rozoga
szümpadunk átváltozott a legistizultabb művészet
főnséges templomává, amidőn a „Barány Száló”
ódon, kopott falai százzorosban visszhangzóttak és
visszatükröztek zúgó tapsvihorban, virágok illatá-
ban, könybe lábalt szemek csillogásában a mi
hódoló tiszteletünk, a mi rajongó lelkesedésünk
szívbelő fakadt üdvözetlet, úgy neked ünnepeit
művésztől, a midőn szent áhitattal lestük ajka
minden egyes szavának isteni kinyilatkoztatását.

A várva-várt kedves művészek, Jászai Mari,
Somogyi B. Carola és Somogyi Már, bár jövőtelik
d. u. 5 órára volt bejelentve, már a vasárnap
reggeli vonattal érkeztek körüinkbe és így sapá-
lankra nem nyúlt alkalmunk, hogy már az indo-
házban köszöntük egy lelkes eljemeit hímeves
vendégeinket. Jászai Mari a napot egy ismerős
családnál töltötte és azután kocsin megtekintette
városunkat és a kieslen felé Vödzsázt, Delántan
érkezett Dr. Lázár Béla, a „Nemzet” belmunká-
tarsa kedves nejével, egy bájos szépe volt beava-
tára, hogy felolvassa a műsorba fel nem vett satyrikus
rajzát „A költő halála.”

Jóval az előadás kezdeteitől kitűzött estő 8
óra előtt zsufojják megtelt a „Barány Száló”
nagy terme városink legelőkelőbb köréből tobor-
zott közönséggel, mely lázas érdeklődéssel várta
a művészestély megkezdését.

A gyönyörűen összeállított műsor első szá-
mában ismerkedtünk meg Somogyi Már zongorá-
művészzel és conservatorium igazgatóval. Lelekes
tapsvihar üdvözölte a szünpada leposokor, és meg
mielőtt varazsuját által megszólaltat a billen-
től, már kedves, rokonszervező megjelenésével
rólabban meghódította a bajai színpad, — az ő
szoros értelmében színpad — szíveit. És midőn
brillians technikájával eljátszotta a Weber-Liszt
hangverseny-művét (79. n.), az asszonyok mellé
szegődtek a férfiak szívei is. Van valami bájoló
és hódító az ő művészi előadásában, mely a
láikus elemet is nyomban felilleszeli és elenálha-
tatlanul magával sodorja, átöltöztet, kristálytisza
előadás, a melyben minden egyes hang kelles
erényre jut, minden posotol, minden művészes
affektációtól ment játéka a maga főnséges egy-
ezszerűségében elbűvöl és megéget.

A második számban Somogyi B. Carola a
würgburgi opera v. első drámai primadonnája mu-
tatta be Meyerbeer „Óvidió Robert” nagy arájá-
ban és egy bájos műdalban „Si tu m'aimais”
(Denza) bámulatos énekművészetét. A biznags-
és könnyűség, a hanganyag művészi kezelése,
melyek éneket oly előfőnyen jellemzik, párosulva
tiszta eszengésű és a magas registerekben is egy-
aránt erős és érezes hangzáival a kedves művésztől
a legelső énekesnők sorába ígatták. Lelekes
tapsal és egy gyönyörű szep virágoskorral adoz-
ott a közönség a művésztől által nyújtott élvezet-
ert. Az estely harmadik pontja, a műsor great
attractionja, Jászai Mari előadása volt. Midőn
feltűnt a szünpadon imponáló, fejedelmi alakja,
oly viharzó, meg-megzúló, szümi nem akaró taps,
és éljenze fogadta, hogy a művésztőlnek intene
kellett, miszerint a közönség hajgja abba lelkes
üdvözetlet. A neozótérből egy remek kivétel, ha-
talmas virágkorral nyújtottak fel, mely valóban
deszertiere valik Eckert Gyulának, ki ezuttal is
beigazolta, hogy mennyire rászolgált arra az első
díjra, melyre őt rószalkállításunk melltotta. A sze-
les szalagon e felirás ökeskedett: „Baja város kö-
zönsége — Jászai Marinak.” Ha templomban fel-
hangzik a szent zsolozsma a bugó orgonahang
kiseretében, a hívek szíveibe nem szállhat impe-
pessé esend, mint a mely közönségünk lelkeben
honolt, a mikor Jászai elkezdte Széni „Ezer Ta-
rasz” című költeményét szavalni. És a mikor a
magas szánymalusa, annyi költői szépségben bővel-
kező poema folyamán a lelkesedés hevétől kipi-
rult arcczal, lelkesen és lelkesítve, egész valon-
két és lenyűnelt felvilágozva mutatta be ha-
zánk deszertioszorsokorait, akkor minden lelket
magával ragadott az ő ragyogó művészetének mag-
gas, tisztult régióiba, és azután elszalvotta, nem —
elcseséve, bájos keresztelenséggel, hívős egyzéri-
séggel, mint Schlegelre az Ezer és egy éjszaka
tündérmesét, Tanya „Hírora a daru” című el-
beszélő költeményét. Jászait öszveette Jászainál,
— mert más urreket alkalmazni képtelenség —
elődeltelennél hajgunk azt a kérdést, valjon ak-
kor nagyobb művésztől-e Jászai, a midőn a gyű-
lö, lelkesítő költsélet magas kothumusan, vagy a midőn
az elbeszélés, a eszeleges igénytelen soccusan
éjti meg szívünket.

És búszkelt lehetünk mi bajaitak arra, hogy
Jászai a műsort Kiss József „Agóla kis-
szony” című költeményének eszvalásával meg-
toldotta.

A műsor negyedik pontjában Somogyi Már
csillogtatta művészetét Paderewski, „Mennett.” és

Wagner-Liszt, „Tonhäuser-Nyitány” előadásában, fokozva azt a nagy hatást, melyet gyönyörű zongorajátékai elert.

Ezután következett Dr. Lázár Béla, a jeles esztétikus felolvasása, mely kellemes változásokkal illeszkedett az előelőle programjához. Arról a tárgyról olvasott könyved, novellisták nyelvével, melyet a német költő Schiller „A föld felolvasása” ez. költeményében feldolgozott, — a költő nyomonjáról, ki elkésett, midőn Zeus a földi javakat szétosztja és kinek nem jutott más osztályrésztül, mint a dicsőség, — az is csak hallta után.

Körögyön hadlokója fekszik a költő; lelki szemmel előtt megegyezvén elvonulnak a mult és az eljövendő, az első költemény, mely elhagyójának utatnyal kijelölje, a költő kifeleli nemcsélek, a jó barátok, kik életében nem adoztak elismeréssel tehetségeinek, most hangzatos nekrológiaik inak „meghalt a nagy Pan”, az akademián dísztemetést rendez, a költő díszsírhelyet kap.

A pompás végtesztészek előjönnek a költő nőstevenci, két öreg falusi asszony, kik elkábítva a tömcsenél látnak fény és pompától, azt hiszik, hogy a költő kinnékel hagyott hátra. Pedig csak pár forintot kaptak az öszerestől a költő szette, rozoga butoraiert. Töröl meztel, maro gúny harozók végig veres fonalkent a szerzemények, — ellenék illusztrálva a költő földi záradékait, tömegesed, míg elt; tömjenezesét, a mikor már elköszönt. A közönség nagy tetszessel fogadta a felolvasást és sürri tapsal jutalmazta a tehetséges irót.

A sikerült felolvasást *Somogyi Carola* éneke követte és a közönség még lelkesebb tapsal és éljennel tüntette ki a kitünő énekesnőt, a midőn *Gregh*, „*Francesca Scendole*”-ját és *Tosti* bájos, kedvesen esengő „*Pensio*” című dalát adta elő nagy bravúrral.

Es ezután ismét *Jászai Mari* gyönyörökötötte a közönséget főfőművelésével művészetével. Elragadó bájjal csévegte el *Rudó*, „*Szent Péter és a hegyes*” című költeményét; a közönség megegyezve, meghívóvén esingőtli beszédes ajkán. Ezt követte „*Simon Judith*” szavalla el, egy a niken csak *Jászai tud* szavallja, a megindulás, a lelki megrázkódtatás könyeit csáda a szemekbe. Ninesen a hatásnak igazabb fokmérője, a merleg serpenyője nem esalhat, ha a lelkesedés könyeket fakaszt a szemekbe. Zokogni mint *Simon Judit*, dörögni a ven pap átkát és sóvárogva elpedni a forrón áhított esókert, plasztikusabban, megyözöbben és megindítóbban a költő Muszajja maga sem volna képes ezen vilháoz érzelmek skáláját kifejezésre juttatni.

Somogyi Már remek zongorajátéka és *Somogyi Carola*-nak egy viharos tetszessel fogadott gyönyörű magyar népdala zárták be a fonyes estélyt, melynek emléke kitörülhetetlenül fog élni mind-azok halás szíveiben, kiknek abban gyönyöröködni, kiknek azt végigévezni megadott.

Végeztül igaz elismeréssel adóznak az impressariók hátrmásvétésének azért a sikerült gondolatért, hogy a művészeket Bajára hozták és az estély külső sikerét faradhatatlan buzgóságunkkal előmozdították.

Dr. Lemberger Armin.

Értekezlet a Baja-Bátaszéki vasút létesítése érdekében.

A közép-Dunának áthidalása és a Baja-Bátaszéki vasút létesítése érdekében megindult társadalmi mozgalom ismét egy lépéssel haladt előre. F. hó 16-án d. u. 3 órakor tartotta ugyanis *id. Perzel Miklós* elnöke alatt a városunk legtekintélyesebb polgáraiból alakult végrehajtó bizottság értekezletét a Casino helyiségében, mely élénk látogatottságnak örvendett. *id. Perzel Miklós* elnök üdvözlővén a megjelent bizottsági tagokat, köszöntöket mond a személybe helyezett bizalomért. Igéri, hogy az országos fontosságú ügyet egész befolyásával támogatni fogja és mindent el fog követni, hogy a faradozást siker koronázza; előadja aztán, hogy egy felhívást készített, mely az egész vasuti vonalon lévő minden érdekelt megyét és városi törvényhatóságot, ezek összes országgyűlési képviselőit, a kereskedelmi és iparkamarákat, a gazdasági egyesületeket és pénzintézeteket csatlakozásra és hozzájárulásra hívja fel és ezeknek, valamint a hírlapoknak meg fog küldetni. Azonkívül egy kérvény fog benyújtatni Baja város törvényhatósági bizottságához, melyben ez támogatásra hivatik fel és felkértek, miszerint az ügyben a kormányhoz felterjesztést intézvén és hivatalos uton kérje fel az érdekelt törvényhatóságokat csatlakozásra. A kibocsátandó felhívás szövege a következő:

T. Czim!

Nem új eszmét pendítünk meg, tört esapáson haladunk, a midőn a Közép-Dunának Baja-Bátaszéki összekötő leendő áthidalása, a Baja-Bátaszéki összekötő vasút létesítése érdekében sorompóba hívjuk Fiuméig, Brassóig, az összes e kérdésben érdekelt tényezőket.

Alig létezik szedés e hazában vasuti összekötés, mely kereskedelmi, nemzetgazdasági, kulturái, de stratégiai szempontból is fontosabb szerepe volna bivatva, mint a Baja-Bátaszéki összekötő vasút, és dacára annak, hogy a magas kormány e vasuti vonalnak, az ország ezen főartériájának kiváló horderejét régóta felismerte, dacára annak hogy az érdekelt vidék a létrehozatalát évek óta kitarással és lankadatlán buzgalommal szorgalmazza, mégis ezen országos fontosságú ügy ma sem bontakozott ki a tervezetes kezdetleges állapotból. Egész az 1870-iki évig nyul vissza a Duna áthidalásának és a vasút létrehozatalának története; 1893-ban erős akció indult a vasút létesítése érdekében és az 1893. évi október hó 1-én Bátaszéken tartott értekezlet új reményvel töltötte el azokat, kik e kiváló horderejű vasút mihamarabbi kiegészítését az országos kereskedelem felvirágzása, egy nagy és tekintélyes országgrész fellendítése érdekében szívóknak hordozzák. Fájdalom, az akkor oly buzgó lévél megindult mozgalom a kérdés során elpoványosodott, a nagy jelentőségű kérdést szellőzetéses lekérült a napirendről és egy széleskörű érdekkomplexum élénk óhajának megvalósítása behálathatlan hosszú időre elodázatotat és meg azok is, kik a legújabb nagy vasuti beruházási-költségetül vártak a régóta vajdú kérdés végleges megoldását, ma már reményt veszve és esalódottan tekintenek a közel jövőbe.

Az 1897. évi XXX. t. cz. által legutóbb megszavazott 123 millió forintnyi vasuti beruházási költségin egy árva szóval sem említi fel a dunai áthidalást és a Baja-Bátaszéki vasút kiegészítését. Mi természetesen, mi indokoltabb tehát, hogy egy folyamatosan teendő nagy társadalmi mozgalom elvenyt ismét fel a feledésnek indult országos ügyet és a maga kitartó szorgalmazásának erkölcsi nyomtatékkal szajalozja azt elvégre a végleges forrón óhajott révpartjába?

Ami egy érdemnyelven várakozás után bizonyára elérkezett az idő, hogy mindannyian, kik hazánk ezen nagy fontosságú ügyében közelebb-ről érdekeltek, egy szívvél, egy lélekkel sorakozzanak a közös táborda és egyesített erővel terjedjenek diadalra juttatni azt a zászlót, a melyre ezen régtől fogva huzódó ügynek sikeres megoldása van felírva.

Az alulirt végrehajtó bizottság, minden személyes tekintet feltevére, egyedül az országos ügynek kiváló horderejét vézelve, melyet általánosan ismert voltánál fogva fejtegetni bizonyára felesleges, elhatározta, hogy egy nagy társadalmi mozgalmat tesz folyamathá és annak sikere érdekében csatlakozásra hívja fel az egész érdekelt vonalon lévő minden tényezőt, Fiuméig, Brassóig.

Meg lévén győződve, hogy a melyen tisztelt Czim helyesléssel és méltányolással találkoznak azon indító okok, melyek az alulirt végrehajtó bizottságot a mozgalom megindítására sarkallták, meg lévén győződve, hogy a tisztelt Czim is czelszerűnek és előnyösnek tartja, miszerint ezen országos ügy egy nagy társadalmi akció útján a megoldás övenyére tereltessek, vagyunk bátrok hazafias tisztelettel felkérni, hogy az alulirt bizottságot a kitűzött cél megvalósítására, irányzott tevékenységében, nagyrabecsült hozzájárulásával támogatni, és az alulirt elnökséget legkésőbb f. évi augusztus hó 1-éig értesíteni méltóztassék, miszerint a megindított mozgalomhoz csatlakozni és annak sikerét erkölcsi befolyásával előmozdítani hajlandó.

Hazafiai tisztelettel

Baján, 1898. évi június hó 16-án.

A végrehajtó bizottság ülésből:

Id. Perzel Miklós

a végrehajtó bizottság elnöke.

Dr. Lemberger Armin. pető *id. Szturály Lipót*,
Schön Ödön Dr. Klónácz György
bizottsági jegyzők. társelnökök.

A benyújtandó kérvény pedig ekként hangzik:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A Közép-Dunának Baja-Bátaszék között leendő áthidalása s két városnak vasutal leendő közvetlen összeköttetése érdekében az 1898-ik év tavaszán az érdekelt városok és megyék lakosai között élénk társadalmi mozgalom indult meg, melynek célja ezen innár több mint 25 év óta sürgetett és eltizedeken át érezhetően nélkülözött fontos közlekedési vonalnak mielőbbi létesítése és magas kormánytól megfelelő módon kérésmezni és szorgalmazni.

Miután ezen vasuti vonal által Baranya, Tolna, Csongrád, Békés, Arad és Bihar megyék, az erdélyi megyék legnagyobb része és Bácsmegeye felső része közvetlen s egyes összeköttetéses jutának egymással és Fiumével s ez által egymásközti s a külfölddel való érintkezésük és kereskedelmi forgalmuk óriási mérvben növekednek s a megyék nyers s ipartermeki részere egészen új piacok nyílnának meg, ebből határozottan következik, hogy a felsorolt megyék s ezenek belüli fekvő városi törvényhatóságok e közlekedési út kérdésében mindannyian magas fokban érdekelve vannak, s hogy annak mielőbbi megvalósítása, egy közgazdasági és politikai, valamint általános mivélődségi és hadászati szempontokból is, tekintve az érdekelt terület és népesség nagyságát, illetve számát, országos érdekelt képez.

A mi törvényhatóságunk, Baja városa is annyira közvetlenül van áthidalás által érdekelve, hogy annak létesítése Baja város lakossága jólétének, ipara s kereskedelmé felvirágzásának ugyazonan egyik alapfeltételét képezi, mely nélkül Baja város munkás s felvirágosodott polgárai az ország nyugati részével s a magyar tengerparttal s ez által a világgal közvetlen összeköttetéses sohasem jöhetnek, hanem a helyi elzárkózottság szük korlátai között magasabb gazdasági szempontból véve örökös telenségre, általános elszegényedésre volnának kárhóztatva; emelől fogva Baja város törvényhatósága sem nézheti közönyösen az e téren megindult mozgalmat, hanem ellenkezőleg erkölcsi kötelességre azt a maga hozzájárulásával hivatalos uton is teljes erejével támogatni s annak eljárat előmozdítani.

Ahlirottak tehát azon kérelemmel járulunk a tekintetes törvényhatósági bizottság elé:

Miszert határozatlant kimondani méltóztassék, hogy Baja város törvényhatósága a baja-bátaszéki vasuti áthidalás kérdésében megindult társadalmi mozgalmat a maga részéről is helyesli és támogatja, e czélból az érdekeltség által tartandó értekezleten kiküldöttjei által részt vesz, a magas kormányhoz pedig a fenti értelemben felterjesztést intéz, annak megszerkesztésével s a legközelebbi közgyűlés elé terjesztésével a városi főjegyzőt megbízva és az összes érdekelt városi- és törvényhatóságokat csatlakozásra és hasonló eljárásra átirat utján felkéri.

Mély tisztelettel

A Tekintetes Törvényhatósági Bizottságunk! alázatos szolgálai:

A felhívás és a kérvény egész terjedelmében felolvasatván, az értekezlet által helyesléleg elfogadottat. Ezek után az értekezlet elhatározta, hogy a válaszkör beérkezte után újabb értekezletet fog egybeihívni a további teendők megjelítése, különösen pedig a nagy gyűlés megtartása végett.

Helybeli és vidéki hírek.

Pályázat. A hivatalos lap közli a pályázatot a bajai kir. járársóhígnál üresedésre jött kir. járársóhi állás betöltésére.

Lemondás. *Rodány Gyula* kir. bír. végrehajtó, ki 23 éven át működött e minőségben pártatlan buzgalommal a helybeli kir. járársóhígnál, gyakoribetemeskedése folytán ezen állásáról lemondott. Az öreg utat humanus és kifogastalan eljárása miatt az általános tisztelet és szeretet kíséri a jól kiérdemelt nyugatalma.

Kinevezés. A szegedi kir. itelő tábla elnöke *Schleszer Armin* ügyvédjelölttel, budapesti lakot a vezetésre alatt álló kir. itelő tábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Közvacsora. *Róth Nándor* kir. itelő táblai bíró távozása alkalmából a helybeli bírói és ügyvédi kar és számos jó barátja, tiszteletere Preimayer Pál vendégelőjében bankettet rendeznek egy később meghatározandó napon.

Erettségi vizsgálatok. A helybeli cziszt. r. főgymnásiumban 11 tanuló tett f. hó 13-án Dr. *Plotz Bonifác* szegedi tankezelői kir. főigazgató

előtt érettségét, meg pedig kettő „jeles”, egy „jó”, het pedig „egyszerűsen érett” eredményével, úgy pedig a latnól 3 óra visszavetvénél. A praematurusok *Alföldi László*, és *Schöber Béla*, az érettségüket ifjú írásbeli szerződést kötötték, hogy 10–10 év után egy hírlapilag közreadandó helyen találkoznai fognak.

Nagy esőzések. F. hó 16-án d. u. 1–2 óra között mennydörgés és villámok kíséretében hó-ármas záporosó hullott le városunkra, mely az udvarokban és kertekben, valamint az újonnan épített Sugovicza rakparton jelentékeny kárt okozott.

Iskolai értesítés. A városi polgári iskolában az évszóra vizsgálatokat f. hó 20-án, 21., 22., és 23., a kereskedőtanonc iskolában 21., és 22. az iparostanonc iskolában 20., 21., 22., és 24. tartjuk meg; a tanulókról írás-és könyvviteli munkáit 10–24-ig tesszük közzé. Baján, 1898. június 16. Az igazgatószék.

Pályázat. Pályázat van hirdetve az ügyvédi kir. törvényszékkel aligvezető állásra.

Agynorszurt borbélyeje. Szabadkán a Belhemen-átózában esztőlőkön delután néhány sülenceh „szukozt” penzre s arra menőben Szóllósi Jakab borbélyeje megállott, látván hogy 15–16 éves unokáncsa is a jászok között van. Szóllósi támadt közöttük, mire unokáncsa bieszká ragadt és Szóllósi oly erővel szurta mellébe, hogy rögtön megladt. A verengző sülenczot a rendőrség elfogta. A holttestet a bonczkamrába szállították.

A földhitelezést a gyümölcsstenyesztést. A magyar földhitelezést a gyümölcsstenyesztést a hazai fásiskolák útján előmozdítani óhajtván, az 1892-ik évtől kezdve az 1902-ik évig minden évben egy darab 300 forintos, két darab 200 forintos és 18 darab 100 forintos jutalmat tíz ki oly tantúkok jutalmazására, kik fásiskolát kezelnék és a fatermesztés terén szembenítő sikereket képesek felmutatni. Pályázat minden fásiskolát kezelő tantú. Különösen figyelembe részesülnek azon tantúok, kik philoxera által pusztított vidéken kezelnék mészterjesztési fásiskolát. A folyó évi díjakra a pályázati kérvények az évi július hó 1-ig adandók be a királyi tanfelügyelőséghez.

A Bajai Athletikai Club tagjait értesitem, hogy a Club helyisége ismét rendezésünkre állván, a vívó tornaok a nyári szezon alatt, mostantól fogva hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 5–7-ig fognak megtartatni. Dr. Czedyi művezető.

Vaktában a fiára lött. Baracsán történt Világos József tanján, hogy az udvaron levő baromfi valaminél megijedt és ekleken hárival futni kezdett. Világos József erre fogta a régi rozsdás 2 esővi pisztolyát és hogy visszariázta az udvarba a nyugtalan állatot, odaállott a tanyaház sarkára behunyta a szemét, és elsütötte a pisztolyt. Úgyanabban a pillanatban, mikor a fegyver eldőrdült, iszonyú sikoltással vagdott el a tanys 14 éves fia, István. A golyó a fű nyakszirtjébe fúródott. Az apa odarohant földön vergődő fiához, felnyalabolta, bevitte a konyhába és ott a padkára tetette. Azután újból elővette a kétségbeesett apa a pisztolyt és megöltötte, hogy vele elpusztítsa magát. Borzalmasan megható jelenet fejlődött ki erre. A halálson megsebzett fiu odaköszött apjához, elkapta kezéből a pisztolyt és addig sirt, rimánkodott az apjának, hogy ne tegye meg szerencselentébbé a családot, ne legyen öngyilkossá, míg végre az apa hajlott a fű szavára és lemondott sötét szándékáról, így adta elő ezt a szomorú esetet Világos István, ki jelenleg a kórházba fekszik. A fű szavai szerint a szerencselentébb csak úgy történhetett, hogy apa felrobbantotta a pisztolyt mikor elsütötte és nem vette észre, hogy ő éppen akkor futott el a lövés irányában.

Baleset a Dunán. Bezdán fölött egy csónak, melyben több munkás ült, fölfordult. A bentlők mindnyájan szerencsésesen megmenekültek.

Új állami állatorvosi kerület. A földművelésügyi m. kir. miniszter Szabadka sz. kir. város székhelyével és annak kerületével egy új állami állatorvosi kerületet szervezett és a kerület ügyeinek ellátásával Eberhardt József állami állatorvost bízta meg. Állást f. évi július hó 1-én foglalja el.

A vidéki színeszet rendezése. Perczel Dezső belügyminiszter május 29-én a tiratót intézte Pázmány Denehez, az országos magyar színeszet egyesület elnökéhez, Mészáros Károlyhoz, az egyesület igazgatójához, azonkívül még néhány főispánhoz, polgármesterhez, képviselőhöz és ebben arról értesíti őket, hogy a magyar vidéki színeszet rendezése és jövőben való továbbfejlesztése érdekében szabályzati tervezetet állított össze és meghívja őket a június hó 16-án a belügyminiszterteremben a miniszter elnökléte alatt ez ügyben tartandó értekezletre. A miniszter szabályzati tervezete nagy részről áll: az első rész a színezgatói engedélyekről és a színezgatók szervezéséről szól, a második a színezgatói bizottságokról, a harmadik a főfelügyelőről és a negyedik az állami segélyezésről. — Az ország, színeszet egyesület a június 7-én tartott igazgatósági tanácsülésen tárgyalás alá vette a szabályzati tervezetet.

Előmunkálati engedély meghosszabbítása. A baja-zombor-ügyeiki h. é. vasút részvenytársaság

„Baja” állomásából, kizárólag a bajai téglavető és szeszgyári erntésével a Duna partjág vezetendő h. é. gőzmozdony vasútvonalára mult évi márczius hó 28-án kelti rendelettel kiadott előmunkálati engedély érvényét a kereskedelmi miniszter további egy év tartáására meghosszabbította.

Gazdáink figyelmébe. A szegedi kir. tabla egy előforduló eset alkalmából rendkívüli fontos elvi határozatot hozott, (lefelejt kimondotta ugyanis, hogy a gazda, hogy ha határidőre ad el saját termésű gabonát, a határidő lejártakor eskies azt tartozik szállítani, ami tönylet termelt, ha a termés kevesebb, mint a mennyire szállítani kötelezte magát, vagy ha éppen semmi sem termelt, a gazda nem köteles semmiféle differenciát megfizetni, sem pedig termés hiánya folytán, mastól vásárolni gabonával pótolni a hiányt, a vevő tartozik annyival melegegedni, a mennyit a gazdának földje tenylet termelt.

Schier Frigyes honvéd őrnagy, ki Baján állomásozott és városunkban elterjedt hír szerint megőrült, penteken Budapestre a helydóháza szállították.

Köfa találmány. Ma már a köfák is azon törik a fejüket, hogy miként lehetne a találmányok számát növelni, vagy a megkevekedt tökéletesebbé. Most egy gyümölcsösítő köfát vontaak azon egyszerű okból feléle-egre, mert találmányára nem kerit szabadalmat. Az eremes állomásozó ugyanis egy badogból készült literes edénynek oly ügyesen vágta ki a „neket, hogy azt az edényben leteszés szerint lejjebb vagy följebb mozgathatta. Ha rossz kedveben volt, ráütött a liter aljára, úgy, hogy az rögtön rezaszt helyzethez jutott az edényben s így csak kevés cseszeyre fert bele s a vevő eszokolozhatott, hogy miként kaphatott egy literesből felitert.

Méhtenyestési előadások. Az állami méhtenyestési szaktanárok a megyének területén f. é. június havában az alábbi megnevezett napokon és helyeken tartanak előadást. Tóth János (első kerület), székhelye Jászberény) 18-án Adán, 20-án Uj-Szavácson, 21-én Fehetehelyen, 22-én Szabadkán a földmivesiskolánál tart előadást.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Magyar János ügyvédi aligvezést, a szabadkai ügyészséghez helyezte át.

Pályázatok. A zombori adóhivatalnál adóiszti állás 2 helyre. Az ügyvédi ügyészségnél aligvezési állás 2 hét alatt.

Nyomor Alsó-Baranyában. A fővároszagi uradalom kukoriczejtőt föltöltöttek. A tisztartások föltűnt, hogy egy pár baranyavári pászomások bagyadtan kezeli a szeszamót. Hajdújával odamentek az ebédet tartalmazó batyulhoz s az egyik pászomások batyja néhány sűnt krumpilit, a másiké kukoricamagot rejtlegelett. Minthogy ezek a batyvad emberek munkára nem voltak használhatók, hazá távoztak, de az egész heti hért megkapták.

Megtamadott ügyvéd. Eckfeld óras Újvidéken é. hó 10-én esti 6 órakor a szerb Szt. Háromság előtt megállította a szembejövő Dr. Gaál Ödön ügyvédet — kinek, mint Györgyevits hatulajdonos ügyvédnek 34–36 frrtal tartozott bírói végzés alapján — és megkérdezte tartozásának összegét irant. Gaál válaszára Eckfeld kivési a pénzterezáját átadta a megítelt összeget, nyomban pedig a nőt sem sejtő ügyvéd ellen felmenté keze, hogy arczul üsse: a meglepetésből állig felcsodott ügyvéd, ki egyuttal tart, honvedhadnagy is, felfogta az ítélet és saját vedelmére ellenfelet leteperte s ütlegezte, mire természetesen nagy eszűllet tanadt; a Gaál ügyvéd által előhívott rendőr voget vetett az ütlegelesnek. Gaál pedig a bíróságnál emelt vádat.

A halasi haramiak. A Ráday idők rabló históriának akadt a minap párja Halason. A véletlen okozta, hogy csak egy emberélet esett áldozatul

és aki ellen tulajdonképpen tervezve volt a merénylet, szerencsésen megmenekült. Baky Gedeon ügyvéd, nyugalmazott törvényszéki bíró, ki jelenleg halasi szőlőhegen ivaral, volt áldozatul kiszemelve. A saját eszedje Kalapos Rozsa, szövetekezett össze ket, Szabadkán szolgálatban levő legényével, Drágics Mikával és Takács Józseffel, hogy a gazdáig meglője és kirabolja. Akkor beszélte meg a dolgot a két legényével, mikor a napokban egyet-mást bevasárolni küldték Be Szabadkára. Kalapos Rozsa a delótáni vonattal vissza ment Halasra, a czinkosai pedig az éjjeli vonattal mentek utána. A csészalába, a hol Baky Gedeon tartózkodott, sikerült a czinkosoknak bejutniuk s hogy gonosz tervüknek senki se állassa útját, a eszót, a ki az előszobában aludt, több fejcseszéppással leütöttek. A robajra azonban, mit ez által okoztak Baky felelőre és gyortyát gyújtott. A világosság láttára a gazok elvesztették bátorságukat a véres munka folytatására és megrogtattak, magukkal vive a megölt eszót homljait. Baky, miután tovább semmi neszt sem hallott a fejta és gyortyát és reggelizt nyugodtan aludt. Reggel a mint szobájából kijött, nagy vörtöcsében az előszoba padlóján talála a megölt eszót. A nyomban előhívott esztendőre, először is a eszedet fogták vallatára, aki eszakmar előadta a véres baltát, melyvel a eszót leütöttek és meglevezte czinkosait is, akik akkor már szökésben voltak. Az esztől a halasi rendőrség értesítette a szabadkai és emek sikerült is Drágics Mikót és Takács Józsefet elfogni. A jó madarak elfogatókurok tagadtak, de később mindent beismertek, mire átadták a halasi rendőrségnek.

Daczára annak, hogy Jarmáczi Katalin hajdon felső-szentiváni eszedelőny a mult évben törvénytelen gyermekét elpusztította, daczára annak, hogy e miatt a szabadkai kir. törvényszék öt 1 évi börtönrre ítélte, daczára annak, hogy a nevezett leányzó most illi büntetését a szabadkai kir. törvényszék foghazában, mindezek daczára Jarmáczi Katalin legnap éjjel a börtönben egy eszészeges leánygyermeket szült.

Tejgazdasági tanfolyam. A földművelésügyi miniszter folyó évi július hó 10-ig közzelődő a sárvári tejgazdasági szakiskolán, továbbá a gödöllői koronauradalom szentgyörgyi majorjában 20–20, összesen 40 néptanú számára, nagy letes tejgazdasági tanfolyamot szándékozik tartatni. A négy letes tanfolyamra felvett néptanúkat ötven forint általánosan fognak részesíteni, a mely összegből, az utazás, ellátás, szóval minden költséget fedezendő. A tanfolyamra tonyleg alkalmazásban levő néptanúkat veletnek föl, oly közsegkeből, hol gazdasági ismerős iskolák mar föllállítottak, vagy meg ez ebben föllállítatni fognak. Jelentkezések az illetékes tanfelügyelőségek útján történnek. A tanfolyam czelja, hogy a néptanúkat a tejgazdasági üzletre vonatkozólag alapos ismereteket szerezzenek, melyek segélyvel kezesek legyenek községükben tejgazdasági szövetekezetek szervezési és sikeresen vezetni.

Hamis egy koronások. Újabbán megint nagy mennyiségű hamis egy koronások kerültek a vidéken forgalomba. A hamis koronások britaniá ezüstből vannak készítve öntes után. Osztrák vertikkel 1893. évszammal. Könnyen fel lehet ismerni és megkülönböztetni a nem hamisakról, mivel színök feltűnően szürke és vastagabbak a rendszerrel.

Rendőri hírek. K. J. süttőtanoncz f. hó 13-án reggel midőn S. M.-nál sítőenyét rakott le az asztalra, elopta S. M.-nak ezüst zsebhóráját. A rendőrség észlelte K. J.-t midőn az ellopott órat el adott szándékoztta. Az így a kir. fibróságát el adhatt. — **Gazatlan ebek.** Ocsenás Gyula a mult hónapban a koluthi erdőben egy fekete és sárga szőrű nőstény vadászott, és egy fekete hosszú szőrű erkesik hím fiatal ebet gazdátlanul talált s azokat magával hozta. Tulajdonosa ez ideig nem jelentkezett.

Első díjjal és dicsőre oklevéllel kitüntetett.

Új óras és látszerészeti üzlet Baján,
A városháza épületében. (takarékpénztárral szemben.)

Rákosi Lipót
műors

Ajánlja dús raktárát arany-, ezüst- és fali órákban, mindenmemű láncokban, valamint látszerészeti árukat a legjutányosabb árak mellett. Régi órákat, láncokat és ékszereket a legmagasabb árban becserelek.

Mindenmemű javítások írásbeli jótállás mellett a legjutányosabb árban eszközöltenek.

MEGJELENT

Látogatás a Careerban

CZIMŰ HUMORESZK.

Írta: Dr. Eckstein Ernő.

Fordította: Schön Ödön.

Kapható a kiadóhivatalban és minden könyvkereskedésben. Ára 50 kr.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

SZÁLLODA VENDÉGLÖMBEN

a Kőbányai Polgári Sörfőzde híres

Szent-István-söre

lesz kimérve és pedig a legkitünőbbnek elismert, modern sörkimérő készülékkel.

Azon kellemes helyzetben vagyok tehát, hogy a n. é. közönséget oly sörrel szolgálhatom ki, a mely minden eddig ismert sörök páratlan kitünő minősége folytán túlszárnyal, azon sör ez, a mely az

Ezredéves Országos Kiállításon

az összes versenyző sörök között a legmagasabb díjjal, a

Diszoklevéllel lett kitüntetve!

Esedezem a n. é. közönséghez, méltóztassék engem minél számosabb látogatása által megtisztelve, meggyőződést szerezni arról, hogy ezen világhírű sör hírnevét méltán megérdemli.

Kiváló tisztelettel

Deutsch Mátyás

Nemzeti Szállodás.

Szent-István-sör utczán át kimérve literje 25 krajczár.

Legfomább és legválogatottabb ételek és különlegességek mérsékelt áron.

Minden este terzene. **DANKI LACZI.**

Fogyalt, jegeskávét.

Teljesen ártalmatlan.

Antiseptikus és hygienikus
HÖLGY-ÖVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kíméletes és nem kellenek többé semmilyen gyöngédelen és ártalmas gumi- vagy spongya-cikkok.

1 doboz (12 drb.) 1 ft 50 kr. pontos használati utasítással 1 ft 75 kr. előleges beküldése után bermentve.

Kapható a fentálónál:

LASZLÓ JÓZSEF

gyógyseresznél Maros-Ujvár (Erdély), Budapesti Farkár: Török József gyógyszerész, Kerpel, Fehérsas gyógyszerár Li-pót-körút 28. sz.

Barhova discret szétküldés.

(Telefon 3017)

Czélszerű és kíméletes.

BERNDORFER EDE

divat-, illatszere- és kerékpár raktára BAJÁN.

Raktáron tart állandóan
valódi angol
és legjobbnak elismert gyártmányú gépeket a legújatyságból arban és a legelőnyösebb részfelvezetések mellett.
Javítások gyorsan és juttányosan eszközöltetnek.

Mindenemű kerékpár felszerelések raktáron tartatnak.

Ajánlja továbbá díszes felszerelt divat- és toiletté különlegességeit, illatszereket, keztyűket, lezgett himzéseket, himző pamutokat, melynek legnagyobb választékban.

Nap- és esernyők legnagyobb gyári raktára.

Hölgyek figyelmébe!

Bájt és frissiséget

nem csak az ad a női arcznak, ha az arczvonások szabályosak, hanem ha márványosina, hófehér és gyöngédén feszes az arczbőr. Ennek elérésére oly kecsékre van szükség, mely a bőrtől minden tisztáltságot eltávolít, a bőrt finomabbá és a levegő hatásának ellentétlőbbé teszi. Ilyen szépítő szer egész Európában csak egy van és ez a

javitott dr. LEHMANN-féle arczkenőcs.

a mely egész Európában szabadalmazva van. A dr. Lehmann-féle arczkenőcs a bőrnök vakító felhártságot, bizonyos simaságot és gyöngéd fessséget ad, a mely a szem s az arczvonások hatását rendkívül módon emeli. A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak e szépítő szorról, kiemelve különösen annak gyors hatását és ártalmatlan voltát. Híros színésznők és a legelőkelőbb hölgyek esküsz a javított dr. Lehmann-féle arczkenőcsöt használják, a mielőtt rendkívül bizelgő hangu levelekben és nyilatkozatokban adnak bizonyosságot. A javított dr. Lehmann-féle arczkenőcs a bőrt állandóan ruganyossá teszi és tejszíni felében és fénytelenül tartja és azért különösen azoknak alkalmas, a kik estélyekre és egyéb mulatságokra mennek. Az arcz apró ránczait elsimítja, a himlőhelyeket eltünteti, pattanások, sómárfoltok, tüzök (mílesserek) gyökörös eltávolítására pedig valódi mükim. A bőr hófehére és márvány színűvé felelre hasonló jó szer nem létezik. Hatása rapid és tartós. Az arczkenőcs hatását különösen elősegíti az általán készített Epszeszappan, mely mosdászhoz rendszeren használva mint kitünő bőrfinomító régebben ismertetik.

Számos elismerő levél. Kitünő bizonyítványok.

Egy kísérlet a javított dr. Lehmann-féle arczkenőccsel mindenkit meggyőz annak fölülmulhatatlan voltáról.

Ára tégelyenként 50 krajczár és 1 forint.

Kapható egyedül Baján: Hoffenreich Károly (Hollósy utoda) gyógyszerártúra és mulboratoriumában. Bel- és külföldi gyógyszerészeti és hygienikus különlegességek, továbbá párizsi különlegességek angol és francia toilett ezíkek és parfümek raktára.

9103. ltv. 1898.

Hirdetmény.

Matheovits községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX. és az 1889: XXXVIII. t. cikkeik értelmében elkészítetven, és a nyilvánosságának átadtván, ezon felszólítással tetetik közzé, hogy

1. mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. §-ban foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889: XXXVIII. t. cikk 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések ervénytelenséget kimutathatják, e végbőrlési keresetüket, azok pedig, a kik valamely teherterheléi átvitelének az 1886: XXIX. t. cz. 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzést megátadni kívánják, e végbőrlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1898. évi december hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ai esetében — ide értve az utóbbi szakaszának az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irasbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1898. évi december hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújták, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetben felszólításukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis az 1898. évi december hó 31-ik napjáig bezárólag nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt a kir. bíróság mint tki hatóságnál.

Baján, 1898. június 9-én.

Bardócz Sándor,
kir. járási bíró.

T. ez.

„FONCIÈRE“ baja- és kerületi főügynökségével kapcsolatban a „Kosmos“

betöréssel lopás elleni biztosító társaság
képviselőjét elvállaltam.

Az élet-, baleset-, tűz-, jég- és szállítvány biztosításokon kívül elvállaltok tehát betöréssel lopás elleni biztosításra: háztartáshoz tartozó tárgyakat, ékszer-óra és bijouteria üzleteket, bankok- és pénzváltó-üzleteket, továbbá szállodák, áruáraktárak, üzletek és irodákat.

B. feladmányait kérve, vagyok
teljes tisztelettel

Kráhl Károly,
a „Foncière“ és „Kosmos“
főügynöke.

Le Griffon valódi francia szivarkapapír és kűvelty.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Fontos, magánosok, bankházak, takarékpénztárak, társulatok, egyetlek, ékszeresek-és kereskedőknek.

Első O. Biztosító társaság betörés ellen.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
Budapest, VI. Váci körút 35.

A minchoni vasöntőműhely társasággal részvényrészre 10 millió márczi 1898. január hó 17-én létrejött megállapodás értelmében ezen társaság mindazon igény tekintetében, a mely az „Első osztrák biztosító társaság“ betörés elleni biztosítási szerződésének alapján támasztatik, egyetemleges kötelezettséget vállal.

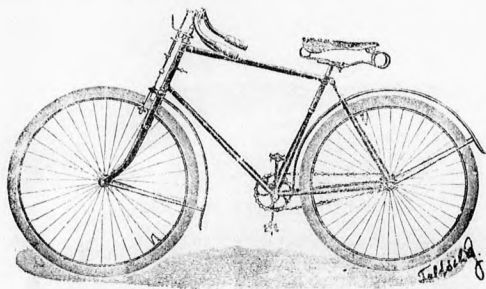
Biztosítás betöréssel előforduló elvesztés, sérülés vagy megsemmisítés ellen.

ai Minden ingó és értéktárgyunknál a házban, a városban vagy a városban kívül, nyugalomban.

10 Kézfémre vagy értéktárgyunknál.

20 Áruáraktárnál, ha az anyagi vagy élelmi tárgyaknál és ékszerknél.

A biztosítás azon esetben is érvényes, ha a betörés kár a házhoz, vagy az értéktárgyhoz egyenlő származik. Polgárok csak az indított irodájában nyújthatnak Váci-körút 35. alól vidéki képviselők ajánlásával is elfogadhatók.

Dourange
Seidel Neuman
Kayser
Regent
Stiria
Premier

Kerékpárok

10 frt

havi részletfizetésre szállít

TELTSCH GÁSPÁR
ZOMBOR.

Legnagyobb és legregibb kerékpárraktár és javító műhely egész Dél-Magyarországnak.
Arjegytek és felvilágosítás a legnagyobb készséggel.

Kérem a czímet jól megfigyelni!!

Kapható: férfi Coachmen felöltő finom kivitelben	11 frt 35 krtól feljebb
.. Cheviot öltöny (Brünni szövet)	6 .. 40 .. ..
.. Havelock igen jó minőség	9 .. 50 .. ..
.. Cheviot nadrág (Brünni szövet)	2 .. 10 .. ..
fiú öltöny	4 .. 50 .. ..
gyermek Costüm 3 évtől 8-ig (Brünni szövet)	2 .. 25 .. ..

Női kabátok és galléroknál az idényelőrehaladása miatt 10% engedmény az előírt szabott árból.

KAISER LIPÓT.

Első bécsi női- és férfi ruharaktár. (a városi bérházban.)

Ugyanítt egy tisztességes házból való fiu tanonczul felvétetik.